

**Zarząd
Węglkokoks SA
w Katowicach**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w spółce Węglkokoks SA (zwanej dalej „Spółką”) w zakresie sprawowania nadzoru właścicielskiego w spółkach z większościovym udziałem Skarbu Państwa w latach 2004-2008.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym w dniu 6 lutego 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Zarządowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Zarządu Spółki w zakresie spraw objętych kontrolą.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz.1701 ze zm.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące ustalenia i oceny częściowe kontroli:

1. NIK pozytywnie ocenia korzystną sytuację ekonomiczno-finansową Spółki, o której świadczą m.in. wypracowywane w badanych okresach (lata 2004-2007 oraz 3 kwartały 2008 r.) zyski netto odpowiednio w wysokościach: 73,9 mln zł; 86,6 mln zł; 188,5 mln zł, 107,1 mln zł, 88,5 mln zł. Za lata 2004-2007 Spółka dokonała wpłat z zysku na rzecz budżetu państwa w łącznej kwocie 206,0 mln zł.
2. Wszystkie sprawozdania finansowe Spółki za lata 2004-2007 zostały sporządzone zgodnie z wymogami określonymi w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o *rachunkowości*² oraz wytycznymi zawartymi w *Zasadach nadzoru* zatwierdzonych przez Ministra Skarbu Państwa³. Ponadto NIK pozytywnie ocenia sposób dokonywania przez Radę Nadzorczą Spółki wyboru biegłych rewidentów badających ww. sprawozdania oraz współpracę z nimi, a także terminowość zawierania przez Zarząd Spółki umów z tymi biegłymi.
3. Zarząd wywiązywał się z realizacji uchwał Rady Nadzorczej, Walnego Zgromadzenia oraz zaleceń wydawanych przez ministra właściwego ds. gospodarki⁴.
4. W badanym okresie trzykrotnie dokonywano zmian w statucie Spółki. Stwierdzono, że Zarząd Spółki wywiązywał się z postanowień zawartych w § 30 pkt 4 obowiązujących statutów i przysyłał teksty jednolite statutów po zmianach ministrowi właściwemu ds. gospodarki. Postanowienia obowiązujących w Spółce statutów zabezpieczały interes Skarbu Państwa.
5. W badanym okresie Spółka opracowała następujące strategie rozwoju:
 - Strategia na lata 2005-2007 z maja 2005 r. – przygotowana w związku z zamiarem wniesienia akcji Węgłokoksu do spółek węglowych⁵ – w związku ze zmianą Rządu

² Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 ze zm. - zwana dalej *ustawą o rachunkowości*.

³ *Zasady nadzoru właścicielskiego nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa oraz innymi państwowymi osobami prawnymi* z 19 kwietnia 2004 r. oraz z 19 października 2005 r. zatwierdzone przez Ministra Skarbu Państwa, zwane dalej *Zasadami nadzoru*.

⁴ Niewykonanie do dnia 14 stycznia 2009 r. jednej uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia w sprawie określenia sposobu wykonywania prawa głosu z udziałów na Zgromadzeniu Wspólników spółki Węgłokoks Limited z siedzibą w Rochester, W. Brytania, wynikało z trwającego procesu likwidacji tej spółki.

⁵ Co wynikało z programu rządowego *Restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2004-2006 oraz strategii na lata 2007-2010*, której integralną częścią była *Strategia prywatyzacji sektora górnictwa węgla kamiennego*, przyjęta przez Radę Ministrów dnia 20 grudnia 2004 r.

RP oraz rozpoczęciem prac nad nową rządową strategią dla górnictwa niniejsza strategia nie została przyjęta do realizacji przez Zarząd;

- Strategia na lata 2007-2015 (wariant I z czerwca 2007 r. oraz wariant II z sierpnia 2007 r.) – obejmowała cały obszar funkcjonowania Spółki⁶, w tym propozycje nowych obszarów działalności, wynikające z ograniczania eksportu węgla – ze względu na uwagi zgłoszone przez Wiceministra Gospodarki, a następnie m.in. zmianę kolejnego Rządu RP, prace nad III wersją ww. strategii rozwoju zostały wstrzymane;
 - Strategia na lata 2008-2015 z września 2008 r. była w kontrolowanym okresie jedyną strategią rozwoju, pozytywnie zaopiniowaną przez Radę Nadzorczą⁷ – obejmowała ona cały obszar działalności Spółki.
6. Zarząd Spółki opracował oraz zatwierdził 28 kwietnia 2004 r. dokument poświęcony prywatyzacji Węgłokoksu⁸, który w dniu 11 maja 2004 r. został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Nadzorczą. W opracowaniu tym założono, że w I etapie nastąpi prywatyzacja Spółki, w jednym z dwóch możliwych trybów, tj. przez rokowania podjęte na podstawie publicznego zaproszenia (inwestor strategiczny) lub przez ofertę ogłoszoną publicznie (Giełda Papierów Wartościowych), natomiast w II etapie Spółka weźmie udział w prywatyzacji sektora górnictwa węgla kamiennego. Po przyjęciu ww. dokumentu, Zarząd podejmował działania w celu uruchomienia przez Ministra Skarbu Państwa wskazanych w nim zamierzeń prywatyzacyjnych.

W okresie od grudnia 2004 r. do marca 2005 r. Zarząd Spółki, a także jej Rada Nadzorcza, odnosząc się do koncepcji wniesienia akcji Węgłokoksu do spółek węglowych celem ich dokapitalizowania⁹, informowali m.in. Ministra Gospodarki i Pracy oraz Ministra Skarbu Państwa o zagrożeniach związanych z tym planem¹⁰. W związku z uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 18 kwietnia 2005 r., zobowiązującą Zarząd Węgłokoksu do sporządzenia wyceny akcji Spółki, przed ich wniesieniem do spółek węglowych, wyłoniono rzeczoznawcę do sporządzenia

⁶ Bazą dla przygotowania strategii były kolejne wersje programu *Strategia dla górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2007-2015* – ostateczną jego wersję Rada Ministrów przyjęła w dniu 31 lipca 2007 r.

⁷ Rada Nadzorcza pozytywnie zaopiniowała strategię uchwałą z dnia 21 listopada 2008 r. – wcześniej strategię tą przyjął Zarząd uchwałą z 14 listopada 2008 r.

⁸ Pt: *Kluczowe przesłanki prywatyzacji WĘGŁOKOKS SA w 2004 r., w świetle zagrożeń dla dalszego funkcjonowania spółki*.

⁹ Koncepcja ta wynikała ze *Strategii prywatyzacji sektora górnictwa węgla kamiennego* z grudnia 2004 r.

¹⁰ W tym m.in. marginalizacja znaczenia gospodarczego Węgłokoksu, powstanie konkurencji polsko-polskiej na rynkach zagranicznych, prowadzącej do spadku cen węgla w eksporcie.

ww. wyceny oraz zawarto z nim¹¹ w dniu 10 czerwca 2005 r. umowę, ustalając wynagrodzenie w wysokości 561,2 tys. zł brutto.

Równolegle z ww. działaniami (podejmowanymi z inicjatywy Ministra Gospodarki i Pracy), Ministerstwo Skarbu Państwa w okresie od kwietnia do lipca 2005 r. wielokrotnie zwracało się do Zarządu o sfinansowanie przez Węglkokoks kosztów doradztwa prywatyzacyjnego (określonych na 3 055,8 tys. zł brutto), w związku z zakładaną prywatyzacją Spółki za pośrednictwem Giełdy Papierów Wartościowych – po wniesieniu akcji Węglkoksu do spółek węglowych.

Zdaniem NIK, Zarząd Węglkoksu dochował należytej staranności, informując zarówno Ministra Gospodarki i Pracy, jak również Ministerstwo Skarbu Państwa, jeszcze przed zawarciem umów na przeprowadzenie wyceny akcji Spółki oraz w zakresie doradztwa prywatyzacyjnego, o braku merytorycznego i ekonomicznego uzasadnienia dla równoczesnego zlecenia dwóch niezależnych wycen wartości Spółki¹². NIK pozytywnie ocenia pod względem celowości i gospodarności fakt, że ostatecznie Zarząd Spółki nie podpisał umowy z Ministrem Skarbu Państwa, dotyczącej finansowania przez Węglkokoks kosztów sporządzenia analiz przedprywatyzacyjnych¹³.

NIK zwraca jednocześnie uwagę, że do zakończenia niniejszej kontroli (tj. do 28 stycznia 2009 r.) akcje Węglkoksu SA nie zostały wniesione do spółek węglowych, Spółka nie została sprywatyzowana, jak również nie została uwzględniona w rządowym programie prywatyzacji na lata 2008-2011.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Zarząd Spółki, w terminie 20 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, Zarządowi przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

¹¹ Konsorcjum BRE Corporate Finance SA - Grant Thornton spółka z o.o.

¹² W szczególności uwzględniając, iż dopiero po wniesieniu akcji Węglkoksu do spółek węglowych możliwe byłoby określenie wpływu tego procesu na rynkową wartość Spółki. Podobne stanowisko zajęła Rada Nadzorcza, która uchwałą nr 95/2005/RN/V z dnia 27 czerwca 2005 r. wprawdzie wyraziła zgodę na zawarcie umowy z Ministrem Skarbu Państwa jednak pod warunkiem wyeliminowania dublowania wydatków.

¹³ Minister Skarbu Państwa w dniu 24 czerwca 2005 r. pomimo to zawarł umowę z doradcą w procesie planowanej Węglkoksu z EVIP Capital Sp. z o.o. i Bankowym Domem Maklerskim PKO BP SA.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.